
Skripta vydaná Ústavem religionistiky FF MU v rámci projektu FIFA, 2. část

Michal Puchovský, FF MU, Ústav religionistiky

Papoušek, Dalibor (2014). *Počátky křesťanství*. Brno: Masarykova univerzita, 150 s.
ISBN: 978-80-210-6920-6

Anotácia: Autor sa vo svojej bohato precitovanej práci venuje problematike ranného kresťanstva. Publikácia má slúžiť ako skriptum pre študentov kurzu RLB123 *Počátky křesťanství*, ktorý rozvíja niektoré témy z kurzu RLB06 *Křesťanství I*. Základným teoretickým a metodologickým východiskom práce je projekt religionistického „prepisu počiatkov kresťanstva“, ktorý sa snaží prekonať doteraz prevládajúci teologizujúci pohľad na jeho výskum. V ďalších kapitolách sa autor zameriava na proces formovania kresťanstva z piatich rôznych uhlov – pramennej kritiky a otázky historického Ježiša, rituálneho života ranných kresťanov, postavenia žien v ranokresťanských obciach, otázky vnímania kresťanstva obyvateľmi Rímskej ríše a na záver ranným kresťanským umením. Každá kapitola je tvorená úvodnou prehľadovou štúdiou, výberom z literatúry a vybranými prameňmi k štúdiu. Pre študentov sa v publikácii nachádzajú užitočné informácie o podmienkach ukončenia kurzu.

Mendel, Miloš (2014). *Islám jako nepřítel? Eseje a poznámky k dějinám a současnému islámu*. Brno: Masarykova univerzita, 110 s.
ISBN: 978-80-210-7031-8

Anotácia: Skriptum začína vyjadreniami rôznych osobností ohľadom otázky islamu ako hrozby od čias proti-tureckých vojen až po súčasnosť. Autor svoju prácu – zbierku esejí na rôzne témy dotýkajúce sa dejín islamu a jeho aktuálnych podôb – venuje študentom, predovšetkým študentom religionistiky na rozšírenie ich vedomostí o problematike. Ďalej je kniha smerovaná ľuďom, ktorí nechcú zostávať v stereotypných predstavách z médií o islame a jeho kultúre. Skriptum sa delí na päť častí – päť kapitol. V prvej autor problematizuje otázku islamu ako „nepriateľa“, analyzuje ideologické pozadie vzniku knihy „Střet civilizací“ od Samuela Huntingtona a vymedzuje sa voči nej. V druhej časti opisuje dejinné obdobia, kedy boli islamské a kresťanské kultúry susedmi a profitovali zo vzájomného styku. Tretia kapitola sa venuje križiackym výpravám do Svätej zeme. Štvrtá časť rozpráva o osudoch Arabov na Pyrenejskom polostrove a v umajovskom Španielsku. Posledná kapitola sa venuje problematike Osmanskej ríše, jej pôvodu a dejinám. Na záver knihy je pripojený zoznam doporučenej literatúry v českom a slovenskom jazyku.

Kolektiv autorů (2014). *Konec světa*. Brno: Masarykova univerzita, 117 s.
ISBN: 978-80-210-6951-0

Anotácia: Zborník je tvorený spísanými prednáškami z kurzu RLB 666 *Konec světa*, ktoré sa v roku 2012 venovali mimoriadne populárnym predstavám o konci

sveta na základe výpočtov z mayského kalendára. Zborník sa neobmedzuje iba na mayské predpovede o konci sveta. Opisuje aj ďalšie náboženské tradície a ich vízie o prípadnom zániku sveta. Eschatologické predstavy starovekých židov, kresťanov v staroveku a stredoveku, moslimov, budhistov a šintoistov a vyznávačov hnutia New Age tvoria jadrá jednotlivých príspevkov. Nielen kolektívne, ale aj predstavy jednotlivcov sú zachytené v textoch. Zborník neopomína ani výtvarne zobrazenia konca sveta v jednotlivých tradíciách. Na obsahu zborníka sa podieľali autori z viacerých pracovísk – pedagógovia z brnenskej a bratislavskej religionistiky, ale aj brnenskej katedry filozofie.

Kolektív autorů (2014). *Náboženství světa I: Západní tradice*. Brno: Masarykova univerzita, 157 s. ISBN: 978-80-210-7199-5

Anotácia: Zbierka esejí sa venuje náboženským tradíciám, ktoré môžeme geograficky (a eurocentricky) označiť ako „západné“. Pedagógovia a odborníci z Ústavu religionistiky v Brne spracovali široké spektrum tém od vývoja monoteizmu židov, písma, zákona v dejinách judaizmu (Dalibor Papoušek), antických mystérií a starovekého gnosticizmu (Aleš Chalupa), formovania kresťanstva a vývoja jeho rituálov (David Zbíral), kresťanskej reformácie a jej príčin a následkov (David Václavík), dejín islamu a jeho súčasných podôb (Miloš Mendel) až po povahu nových náboženských hnutí (Miroslav Vrzal). Kniha je odporúčaná ako študijný doplnok pre kurz RLB400 *Náboženství světa I: Západ*, ktorý je určený pre nereligionistov a slúži ako predmet snažiaci sa priblížiť religionistiku a jej činnosť širšej verejnosti. Zároveň môže byť zborník užitočný pre religionistov pripravujúcich sa na štátne skúšky z oboru, keďže publikácia zhrňuje celý jeden okruh štátnicových otázok.

Bělka, Luboš; Fujda, Milan & Kubovčáková, Zuzana (2014). *Náboženství světa II: Východní tradice*. Brno: Masarykova univerzita, 156 s. ISBN: 978-80-210-7203-9

Anotácia: Zborník má rovnaký charakter a úplne rovnakú funkciu ako vyššie opísaná kniha *Náboženství světa I: Západní tradice*. Tentoraz bohato ilustrovaná publikácia síce obsahuje menej autorov a esejí, oproti tomu je rozsiahlejšia. Tematicky znova široká, tentoraz orientujúca sa na náboženské tradície Ázie. Jednotlivé kapitoly sa venujú témam ako budhizmus – život Buddha Šákjamuniho a problematika kola života – bhavačakry (Luboš Bělka), japonskému budhizmu a šintó (Zuzana Kubovčáková) a joge a tantré z indickej nábožensky-filozofickej tradície (Milan Fujda).